

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXV. — Izdan in razposlan dne 14. avgusta 1877.

66.

Postava od 19. julija 1877,

o pomoči ali leku zoper nepošteno postopanje v kreditnih poslovih.

(Veljavna za kraljevini Galicijo in Vladimirijo, veliko vojvodino Krakovsko in vojvodino Bukovinsko.)

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó :

§. 1.

Kdor dajaje komu kredit (na vero) z dolžnikom sklene take uvete (pogoje), o katerih vé, da po brezmerosti verovniku (verodavcu) pripuščenih koristi morajo napraviti ali pospešiti pogubo v dolžnikovem gospodarstvu, in da dolžnik ne more spoznati, da so takšni, ker je slabega razuma, neizkušen ali mu je duša razburjena, ta se zakriví pregreška ter se kaznuje z zaporom od enega do šest mesecev ali v denarjih od 100 do 1000 goldinarjev.

O vdrugečni obsodbi ali če se kdo s te vrste poslovi po obrtniško bavi, sme se prisoditi mu zapor do dveh let.

Isto veljá o tistem, kdor se v svojem imenu potegne za take iskovine, o takerih vé, da so — od časa, kar pričujoča postava že veljá, — nastale takó, kakor je tu zgoraj povedano, ali kdor take iskovine posilno iztirjava.

§. 2.

Kazenski sodnik naj izrekuje, da je ničeven tist posel, zarad katerega se kdo obsoja.

Razsojaje o pravnih posledkih, ki izvirajo iz tega, naj skrbi tudi za to, da se verovniku za škodo odtod, ker ne more rabiti na vero danih vrednosti, nakloni okolnostim primerno obema pravšno povračílo, da verovniku za to, kar mu pristoji, dalje ostane tista varščina, ki jo že ima, in sosebno, da bode zastavna pravica, katero za prvotni dolg ima, ako bi tudi bila v zemljišno knjigo vpisana, veljala za prisojeno mu povračílo.

Ako to, kar kazenski postopek na dan spravi, ní dovoljno, da bi se izreklo rabsodílo o pravnih posledkih ničnosti celega posla ali opravíla, napoti se stvar —

pod vzdržbo danih varščin — na civilno pravdo, katera je v tem slučaju odprta tako zasebnemu udeležencu, kakor tudi obtožencu.

§. 3.

Kadar se stvar napoti na civilno pravdo, in pa, če zasebni udeleženec na podlogi §^{ta} 372 kazensko-pravdnega reda pot civilne pravde nastopi, naj civilni sodnik o pravnih posledkih uničenega posla razsodi tudi po načelih v §. 2, odstavku 2, povedanih.

V takih slučajih je obema strankama pristojno tisto civilno sodišče v kraji razsodivšega kazenskega sodišča, katero v te vrste prepirih sodno oblast vrši.

§. 4.

Ako bi s kakega drugega razloga in ne za to, ker manjka obstanek djanja ali ker so osumljaji (razlogi suma) nezadostni, bilo takó, da bi kazenski sodnik niti po subsidiarni obtožbi ne mogel kakega človeka preganjati in obsoditi, tedaj naj civilni sodnik, — kadar je v kakem prepiru gotovo, da uveti §^{ta} 1 obstojé, — on sam izreče, da je ves posel ničeven, ter naj gledé razsodbe o pravnih posledkih dela po načelih, povedanih v §. 2, odstavku 2.

§. 5.

Na zaprosbo kazenskega sodišča, pri katerem teče kazenska razprava zarad pregreška, omenjenega v §. 1, naj civilni sodnik vselej ustavi postopek, mereči na obveljavo ali posilno iztirjanje iskovine, o kateri se preiskava suče.

V slučajih §^{ta} 4 naj civilni sodnik sam razreši vprašanje, v koliko bi bilo posilno iztirjanje iskovine celo ustaviti, ali če je samo zvršilo (eksekucijo) do zagotovitve ali varnosti dovoliti.

§. 6.

V razsodbah, katere je civilnemu sodniku izrekati pod §§. 3, 4 in 5, ne vežejo ga zakonita (postavna) dokazna pravila; razsojuje naj po prostem prepričanji, kakor se je namreč sam prepričal, vestno pretehtavši vsa prinesena dokazila.

§. 7.

Ta postava se ne uporablja na trgovske poslove, v katerih gre dolžnika v zmislu členov 4, 5 in 6 trgovskega zakonika od 17. decembra 1862 (Drž. zak. od l. 1863 št. 1) šteti za trgovca ali za človeka trgovcu enakega.

§. 8.

Zvršitev te postave je naročena ministru za pravosodje.

V Laksenburgu, dne 19. julija 1877.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Glaser s. r.

67.

Postava od 19. julija 1877,

s katero se dajó določila v odvráčenje pijanstva.

(Veljavna za kraljevini Galicijo in Vladimirijo, veliko vojvodino Krakovsko in vojvodino Bukovinsko.)

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Kogar v gostilnicah ali pivnicah, na ulicah ali na drugih javnih mestih najdejo očitno pijanega, da ljudem pohujšanje daje, ali kdor na takih mestih koga drugega namerno (nalašč) upijani, ta se kaznuje z zaporom do enega meseca ali v denarjih do 50 goldinarjev.

Ista kazen zadene gostilničarje ali krčmarje ali njih ljudi, kateri pijanim gostom, ali — zunaj potrebe — očitno nedoraslim, ki pridejo brez starejših oseb, opojnih pijač dado ali dati velé.

§. 2.

Kar ima kdo tirjati od koga za opojne pijače, dane mu v gostivnici ali krčmi, to ní iztožljivo, če dolžnik ta čas, ko mu se je pijača dala, istemu verovniku še ní bil izplačal poprejšnjega dolga enake vrste.

Take iskovine tudi niso dobre, da bi se z njimi druge dolžnikove iskovine prebijale (kompensirale).

§. 3.

Neveljavne so zastavne in poroštvene pogodbe, sklenjene v dotrdbo iskovin, katere po prejšnjem paragrafu tožbene pravice nimajo.

§. 4.

Določila §§^{ov} 2 in 3 pričujoče postave ne veljajo za iskovine, ki se imajo do tujcev v gostilnicah na stan vzetih.

§. 5.

Kdor skuša določilu §§^{ov} 2 in 3 postave umakniti se s poslom na videz sklenjenim ali pa s tem, da si dá izdati listino, zlasti menično izrecílo, kazni se z zaporom od enega tedna do dveh mesecev ali v denarjih do 200 goldinarjev.

§. 6.

Kdor je v enem letu trikrat zaradi pijanosti pokaznjen, temu sme politično okrajno oblastvo za leto dní hojo v gostilnice ali krčme njegovega stanovališča in najbližje okolice prepovedati.

Prestop te prepovedi kaznuje se z zaporom do enega meseca ali v denarjih do 50 goldinarjev.

§. 7.

Takim gostilničarjem ali krčmarjem, ki so bili po večkrat pokaznjeni za prestopke v drugem odstavku §. 1 in v §. 5 omenjene, in pri katerih je kazen ostala

brez uspeha, sme politično okrajno oblastvo pravico gostilnice ali krčmarstva na neki določen čas ali za vselej vzeti.

§. 8.

Ta postava naj se od besede do besede razglasí po občinah vse dežele takó, kakor je v katerem kraji navada.

Ta postava bodi — kakor slove — v vseh gostilnicah, pivnicah ali krčmah na očitnem, vsakemu pristopnem mestu v deželskih jezikih nabita ter naj se ohrani takó, da jo bode vsegdar lahko čitati. Ako se ta propis prestopi, bodi gostilničar ali krčmar v denarjih do 50 goldinarjev pokaznjen.

§. 9.

Preiskavanje in kaznovanje prestopkov te postave pristoji okrajnim sodiščem.

§. 10.

Zvršitev te postave naročena je ministrom za pravosodje, notranje reči in trgovino.

V Laksenburgu, dne 19. julija 1877.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Lasser s. r.

Glaser s. r.

Chlumecky s. r.